

[spaning]

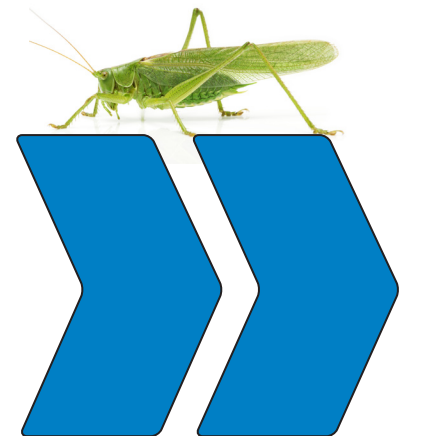
Text: Karin Lindskog Johansson.

Foto: Belatchew Arkitekter och
Camilla Lindqvist.

Hållbarhet lika viktigt som **gestaltning**

Klä huset med strån som vajar i vinden och förser huset med energi, bo på vattnet eller odla smaskiga insekter i rondeller. Det kanske låter som vilda idéer, men är tvärtom noga genomtänkta förslag på hur vi ska lösa framtidens utmaningar såsom energiförsörjning, trångboddhet och livsmedelsförsörjning.

Ovan: Rahel Belatchew Lerdell, vd Belatchew Arkitekter.
Till vänster: Strawscraper har ett skal täckt av strån som kan utvinna energi när vinden blåser på stråna. Fotomontage.

BuzzBuilding, en insektsfarm formad lite som en donut och placerad på en rondell mitt i staden. Fotomontage.

n

är Rahel Belatchew Lerdell och hennes arkitektteam ritat framtidens byggnader är hållbarhetsfrågorna ständigt i fokus.

– Miljöfrågan är vår tids största utmaning och måste vara en del av alla arkitektur- och stadsutvecklingsprojekt. Hållbarhet är lika viktigt som gestaltning.

– Vi arbetar aktivt med hållbarhet i alla våra projekt och vill ständigt utvecklas.

– Hållbarhetstänkandet är med i alla moment i de projekt vi arbetar med. Vi funderar ständigt över vad vi kan göra bättre.

Rahel menar att hållbar arkitektur handlar om processer och material men också om hållbarhet över tid, hur vi skapar byggnader som håller i flera decennier och som fortsätter vara attraktiva och funktionella. Det gäller att se det långsiktiga perspektivet.

Rahel är chef och grundare av Belatchew Arkitekter i Stockholm. Hon har studerat arkitektur i Frankrike och arbetat flera år i Europa. Sedan 2000 är hon verksam i Stockholm.

– I Frankrike finns en större medvetenhet om arkitekturens värde. Jämfört med svensk arkitektur är den franska arkitekturen kanske lite mer lekfull, expressiv och poetisk, menar Rahel.

Tänjer på gränserna

Även Belatchews verk är lekfulla, expressiva och poetiska. För att verkligen kunna vara kreativa och tänka framåt har Belatchew Arkitekter skapat Belatchew Labs. Det är en avdelning av företaget där medarbetarna får möjlighet att tänja på gränserna och tänka mer fritt. Många av projekten de skapar går inte att genomföra nu på grund av dagens regelverk och för att tek-

Stockholm skulle behöva insektsfarmer på nio rondeller för att förse stadens invånare med tillräcklig mängd protein.

niken ännu inte finns, men de utmanar tanken och inspirerar både dem själva och andra.

Ett Belatchew Lab projekt är *Strawscaper*, en påbyggnad med 14 våningar på Södertorn på Södermalm i Stockholm. Belatchew Labs vill förse fasaden med ett nytt skal täckt av strån som belyses på natten i olika färger, men som också kan utvinna energi när vinden blåser på stråna.

Ett annat nyskapande projekt är *Swimcity*. Med hjälp av 3D-printing och återvunnet byggavfall vill Belatchew Arkitekter skapa flytande bostäder för studenter och unga vuxna. Bostäderna är flexibla, bostadsmoduler kan läggas till eller tas bort beroende på behov. Projektet har fått stöd från Boverket.

Förse staden med protein

Mest omtalat är nog *BuzzBuilding*, en insektsfarm formad lite som en donut och placerad på en rondell mitt i staden. Belatchew Labs föreslår att en insektsfarm placeras på Vanadisplan i Stockholm.

– Vi funderade över hur staden ska kunna bli självförsörjande på mat. Grönsaksodlingar i staden är redan ganska vanligt, så vi koncentrerade oss på hur staden ska kunna förse oss med protein. Eftersom insekter har mindre klimatpåverkan än nötkött, funderade vi över hur och var insekter kan odlas. Var i staden finns det plats över som inte behövs för bostäder? Vi fann att rondellerna skulle kunna bebyggas för att odla insekter i. Rondellens funktion berörs inte utan bilarna kan köra runt som tidigare. Stockholm skulle behöva insektsfarmer på nio rondeller för att förse stadens invånare med tillräcklig mängd protein.

Även om Belatchew Labs projekt är svåra att genomföra i sin helhet idag, kan ofta delar av projekten användas i andra projekt.

– När vi jobbade med BuzzBuilding lärde vi oss mycket om insekter och pollinering, en

Belatchew Arkitekter har i samarbete med jämställdhetskonsulterna på Add Gender, samt Nacka kommun och Malmö stad utvecklat en plan för en jämställd plats med grund i medborgardialog med skolungdomar. Parallellt har de tagit fram en metod för hur man kan integrera ett jämställdhetsperspektiv när man arbetar med att ta fram offentliga platser. Fotomontage.

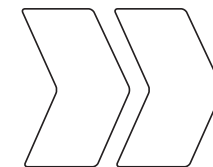
kunskap vi använt i andra arkitekturprojekt, berättar Rahel.

Internationellt intresse

De allra flesta som hör talas om Belatchew Labs förslag är positiva – alla utom grannarna på Vanadisplan.

– De ville överklaga BuzzBuilding meddetsamma, skrattar Rahel.

Belatchew Arkitekter har tagit emot en mängd priser, bland annat Årets arkitekt 2007, Sveriges nationella designpris av Svensk Form och internationella innovationspriset Smart Living Challenge samt AR MIPIM Future project award. Medier i över sjuttio länder har skrivit om byrån. Dessutom har tidningen Wallpaper utsett Belatchew arkitekter till en av världens 101 mest spännande nya arkitektbyråer.

Frågeställningarna vi arbetar med är globala.

– Även om vi utgår från Stockholm, som är den stad vi känner bäst, så är frågeställningarna vi arbetar med globala och de byggnader vi ritat kan ofta fungera lika bra i någon annan stad. Ett exempel på detta är att BuzzBuilding senare i år ska ställas ut i Taipei, Taiwan. Till utställningen tog vi fram en bild för att visa att BuzzBuilding kan fungera lika bra även där.

Hårt arbete bakom

Bakom de annorlunda och utmanande idéerna ligger hårt arbete.

– Vi skapar långa listor med idéer. Sedan sällar vi ut de idéer som har potential att utvecklas vidare. Vi är intresserade av idéer som har en stark innovationsaspekt.

Vill se idéer växa fram

Det som från början lockade Rahel att börja studera arkitektur var möjligheten att få se något växa fram, få se idéer utvecklas till konkreta byggnader som faktiskt går att ta på.

– Vi gör ju volymstudier och fotomontage för att kunna förutse så

mycket som möjligt hur det slutliga resultatet ska upplevas, men det är ändå alltid en speciell känsla när projekten börjar växa fram på riktigt, berättar Rahel.

Det allra första projektet i Sverige var att rita ett hus till familjen.

– Det som är roligt med att rita sitt eget hus är att man kan testa en del okonventionella idéer. I vårt hus har vi till exempel en ljusvägg med opalglas som lyser upp en korridor. Vi har också olika höjd på fönstren som anpassats efter familjemedlemmarnas längder, berättar Rahel.

Idag ser Rahel en ökad insikt i Sverige om arkitekturens betydelse.

– Det är glädjande att se att kommunerna är drivande genom att börja ställa krav vid markanvisningar. De är också bra på att driva hållbarhetsfrågor.

Akut bostadsbrist

Parallellt med denna ökade insikt finns en akut bostadsbrist som lett till panikslagna diskussioner om att stapla bodar på varandra för att ge alla bostadssökande tak över huvudet.

– Jag tror att det är svårt att bygga sig ut ur en akut situation. Det tar tid att bygga. Jag vill hellre se att man undersöker vilka tomma lokaler som redan finns, och gör om dem till bostäder.

Det finns tomma kontorslokaler, industrilokaler och även sommarstugor som står tomma en stor del av året.

– Kommunerna måste nu träda in och ta ansvar för att stadsplaneringen går i hållbar riktning genom att visa på exempel och alternativ, menar Rahel.

Större mångfald i framtiden

Framöver kommer vi behöva en mycket större mångfald av boenden, fler typer av bostäder för olika sorters hushåll. Standarderna behöver anpassas efter nya behov. Det kommer också att behövas olika typer av byggherrar med skilda arbetssätt. Det kan till exempel vara bygg-gemenskaper, där flera hushåll går ihop om att bygga ett hus tillsammans.

– Nu när vi ska bygga ut våra städer är det viktigt att tänka långsiktigt och bygga städer som även morgondagens invånare finner attraktiva. □

Rahel Belatchew Lerdell

Rahel Belatchew Lerdell, MSA / SAR / DESA är vd och grundare av Belatchew Arkitekter. Hon är född i Etiopien, uppvuxen i Sverige och har studerat arkitektur i Frankrike. Därefter har hon arbetat som arkitekt i Paris, Luxemburg, Tokyo. Sedan 2000 är hon verksam i Stockholm.

Rahel undervisar och föreläser i arkitektur vid École Spéciale d'Architecture i Paris och verkar som gästkritiker på Arkitektthögskolan vid Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm. Bland Rahels engagemang finns även ett flertal juryuppdrag, bl. a. Sveriges Arkitekters Bostadspris, Träpriset och det internationella World Architecture Festival.

Handla begagnat –spara koldioxid

Begagnathandeln ger stor klimatnytta. En undersökning från Schibsted Media Group, med data från fem av deras största marknadsplatser, visar på att användarna av dessa platser under 2015 sparade in 12,5 miljoner ton koldioxid.

Den enorma mängden växthusgas motsvarar att flyga en Airbus 380 jorden runt 1100 gånger. Eller att stänga av trafiken helt i Paris under tre år och fyra månader.

De fem marknadsplatserna är svenska Blocket, franska Leboncoin, spanska Video, norska Finn och italienska Subito. Källa: secondhandeffect.schibsted.com

LYFT PRODUKTIVITETEN MED SMÅPRAT

Småprat vid kaffemaskinen eller i korridorerna är inte bara slöseri med tid, utan det kan vara det som sätter fart på produktiviteten, visar en studie som Bamboo HR, genomfört bland drygt 1 000 amerikaner. För att klara av hela arbetsdagar behövs små pauser. Att stå upp, gå runt lite eller prata gör att hjärnan får en paus så att den sedan kan fokusera på det den ska igen. Det skapas också en bättre företagskultur om personalen får möjlighet att slappna av och prata med varandra under lättare former, och vissa människor får lättare att arbeta med personer som de vet lite mer om.

Möt Trivector i Almedalen

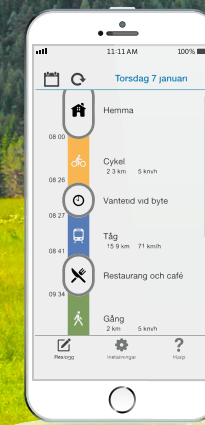
Trivector kommer även i år delta under Almedalsveckan med seminarier. I år blir det tisdagen den 5 juli i Bryggarsalen (Mellangatan 54). Seminarierna kommer bland annat att handla om självkörande bilar, delningsökonomi i transportsektorn, handel och parkering, gröna godstransporter i staden och om det behöver vara så svårt att ställa om transportsystemet.

Välkommen!

MÅT RESVANOR MED NY APP

Trivectors app TRaveLVU är snart färdig. Med resvaneundersökningen i mobilen försvinner många av problemen med traditionella resvaneundersökningar:

- Låg svarsfrekvens
- Svårigheter att skatta restid
- Svårigheter att skatta reslängd
- Många korta resor glöms bort.

Flytande och flexibla bostäder i Swimcity.